

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

P8_TA(2016)0121

Realizacja i przegląd strategii UE wobec Azji Środkowej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie realizacji i przeglądu strategii UE wobec Azji Środkowej (2015/2220(INI))

(2018/C 058/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając opublikowane w dniu 13 stycznia 2015 r. czwarte sprawozdanie z postępów w realizacji strategii UE wobec Azji Środkowej, przyjętej w 2007 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie strategii UE wobec Azji Środkowej przyjęte przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 22 czerwca 2015 r.,
- uwzględniając zobowiązania ogłoszone na posiedzeniu ministerialnym UE–Azja Środkowa w Brukseli w dniu 20 listopada 2013 r.,
- uwzględniając wspólny komunikat wydany na piątej konferencji wysokiego szczebla UE–Azja Środkowa dotyczącej współpracy w dziedzinie energii i wody, która odbyła się w Mediolanie w dniach 12 i 13 października 2015 r.,
- uwzględniając wyniki Spotkania Przeglądowego Wymiaru Ludzkiego OBWE, które odbyło się w Warszawie w dniach 21 września–2 października 2015 r.,
- uwzględniając proces stambulski dotyczący bezpieczeństwa regionalnego i współpracy regionalnej na rzecz bezpiecznego i stabilnego Afganistanu, zapoczątkowany w Turcji w 2011 r., oraz konferencję ministerialną „Serce Azji”, która odbyła się w Kabulu dnia 14 czerwca 2012 r. i była poświęcona wdrażaniu tego procesu,
- uwzględniając fakt, że na swoim wysłuchaniu w dniu 1 czerwca 2015 r. Komisja Spraw Zagranicznych poparła i pozytywnie oceniła nowo mianowanego Specjalnego Przedstawiciela Unii Europejskiej w Azji Środkowej Petera Buriana,
- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie tego regionu, zwłaszcza rezolucję z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie strategii UE dla Azji Środkowej ⁽¹⁾ oraz rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie postępów w realizacji strategii UE wobec Azji Środkowej ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie sprawozdań specjalnych Trybunału Obrachunkowego w kontekście absolutorium dla Komisji za rok 2013 ⁽³⁾, w szczególności jej część II dotyczącą sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 13/2013 pt. „Pomoc rozwojowa UE dla Azji Środkowej”,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 kwietnia 2015 r. zawierającą uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2013, sekcja 3 – Komisja i agencje wykonawcze ⁽⁴⁾, w szczególności jej ustęp 240,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie nawiązania współpracy w zakresie polityki energetycznej z partnerami spoza UE: podejście strategiczne do bezpiecznych, zrównoważonych i konkurencyjnych dostaw energii ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 184 E z 6.8.2009, s. 49.

⁽²⁾ Dz.U. C 168 E z 14.6.2013, s. 91.

⁽³⁾ Dz.U. L 255 z 30.9.2015, s. 68.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 255 z 30.9.2015, s. 27.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 332 E z 15.11.2013, s. 28.

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 listopada 2012 r. na temat roli wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony w przypadku kryzysów i klęsk żywiołowych spowodowanych zmianą klimatu ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie priorytetów UE na 25. sesję Rady Praw Człowieka ONZ ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie przeglądu strategii UE w zakresie praw człowieka ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2011 oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie strategii politycznych UE na rzecz obrońców praw człowieka ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 września 2015 r. w sprawie „Prawa człowieka a technologia: wpływ systemów inwigilacji i nadzoru na prawa człowieka w państwach trzecich” ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie strategii wolności cyfrowej w polityce zagranicznej UE ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie wzmocnienia OBWE – roli UE ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 listopada 2012 r. zawierającą zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady, Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych w sprawie negocjacji na temat udoskonalonej umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Kazachstanem ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 marca 2012 r. w sprawie Kazachstanu ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Kazachstanie ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie Kirgistanu i ustawy o zakazie propagowania homoseksualizmu ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 22 października 2013 r. w sprawie stanowiska Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Kirgiskiej ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 419 z 16.12.2015, s. 153.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0252.

⁽³⁾ Dz.U. C 434 z 23.12.2015, s. 111.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 434 z 23.12.2015, s. 87.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 236 E z 12.8.2011, s. 69.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0288.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 434 z 23.12.2015, s. 24.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 74 E z 13.3.2012, s. 12.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 419 z 16.12.2015, s. 159.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 251 E z 31.8.2013, s. 93.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 45 z 5.2.2016, s. 85.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0008.

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0426.

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie sytuacji w Kirgistanie ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 maja 2010 r. w sprawie sytuacji w Kirgistanie ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2009 r. w sprawie zawarcia Umowy o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Tadżykistanu, z drugiej strony ⁽³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2014 r. w sprawie praw człowieka w Uzbekistanie ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Protokołu do Umowy o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Uzbekistanu, z drugiej strony, zmieniającego umowę w celu rozszerzenia postanowień umowy na dwustronny handel wyrobami włókienniczymi, mając na uwadze wygaśnięcie dwustronnej umowy dotyczącej wyrobów włókienniczych ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie stosunków UE–Chiny ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając przyjęty przez Radę w dniu 20 lipca 2015 r. plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019,
 - uwzględniając wytyczne UE w sprawie praw człowieka dotyczące wolności wypowiedzi w internecie i poza nim, przyjęte przez Radę (do Spraw Zagranicznych) w dniu 12 maja 2014 r.,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/RES/53/144 pt. „Deklaracja w sprawie praw i odpowiedzialności osób, grup i podmiotów społeczeństwa w zakresie wspierania i ochrony powszechnie uznanych praw człowieka i podstawowych wolności”, znaną również jako deklaracja w sprawie obrońców praw człowieka,
 - uwzględniając trwające przeglądy globalnej strategii UE w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz europejskiej polityki sąsiedztwa,
 - uwzględniając art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinie Komisji Rozwoju, Komisji Handlu Międzynarodowego i Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0051/2016),
- A. mając na uwadze, że strategię UE wobec Azji Środkowej przyjęto w związku z rosnącym znaczeniem tego regionu, większym zaangażowaniem UE w sytuację w sąsiednim Afganistanie, rozszerzeniem europejskiej polityki sąsiedztwa na region Morza Kaspijskiego, stałym wsparciem UE dla reform i modernizacji społeczeństw postradzieckich oraz z interesami UE w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego; mając na uwadze, że strategia ta uwzględniała również zagrożenia dla bezpieczeństwa i wyzwania w tej dziedzinie, które wymagają większej współpracy między Azją Środkową a UE, jak i jej państwami członkowskimi; mając na uwadze, że strategia jest realizowana od prawie ośmiu lat;
- B. mając na uwadze, że pomimo wspólnej przeszłości Azja Środkowa jest zróżnicowanym regionem o wieloetnicznym i wielowyznaniowym charakterze; mając na uwadze, że brak wzajemnego zaufania i utrzymujące się napięcie związane z wykorzystywaniem zasobów naturalnych i dzieleniem się nimi uniemożliwiają jak na razie rozwój prawdziwej współpracy regionalnej;

⁽¹⁾ Dz.U. C 351 E z 2.12.2011, s. 92.

⁽²⁾ Dz.U. C 81 E z 15.3.2011, s. 80.

⁽³⁾ Dz.U. C 224 E z 19.8.2010, s. 12.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2014)0040.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 168 E z 14.6.2013, s. 195.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 36 z 29.1.2016, s. 126.

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

- C. mając na uwadze, że poszanowanie demokracji, praworządności i praw człowieka jest podstawowym warunkiem ściślejszej współpracy między UE a pięcioma państwami Azji Środkowej w obszarach leżących w ich wspólnym interesie, zgodnie z podstawowym znaczeniem terminu „partnerstwo” zawartego w umowach o partnerstwie i współpracy; mając na uwadze, że ogólny stan demokracji i przestrzegania praw człowieka w tym regionie nadal jest w różnym stopniu zły i niepokojący;
- D. mając na uwadze, że poważne uchybienia w zakresie praworządności oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności zmniejszają szanse państw Azji Środkowej na zrównoważony rozwój i dobre sprawowanie rządów ze szkodą dla ich społeczeństw;
- E. mając na uwadze, że powiązania handlowe i energetyczne zacieśniają relacje UE z Azją Środkową i promują wspólne wartości, jak praworządność, dobre rządy i poszanowanie praw człowieka; mając na uwadze, że ogólny system preferencji taryfowych ma na celu dywersyfikację gospodarek Azji Środkowej;
- F. mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie rozwinęły i pogłębiły dwustronne stosunki z niektórymi krajami Azji Środkowej; mając na uwadze, że UE potrzebuje spójnego i konsekwentnego podejścia do tego regionu w celu unikania wszelkiego powielania działań oraz wysyłania sprzecznych i mylących sygnałów;
- G. mając na uwadze, że pomoc rozwojową UE dla Azji Środkowej, głównie w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, zwiększono do 1 mld EUR w okresie 2014–2020, tj. o 56 % w porównaniu z okresem programowania 2007–2013;
- H. mając na uwadze, że Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka stanowi ważne narzędzie finansowania mające na celu wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego i demokratyzacji;
- I. mając na uwadze, że w regionie tym nasilają się wpływy fanatyzmu religijnego, który znajduje odzwierciedlenie we wsparciu udzielanym IS/Daisz, Al-Kaidzie w Afganistanie i organizacji Hizb-at-Tahrir, oraz że wiele osób dołączyło do IS/Daisz w Syrii i Iraku;
- J. mając na uwadze, że region ten jest ważnym szlakiem tranzytu narkotyków między Afganistanem a Rosją oraz że pewne lokalne klany są zaangażowane w ten lukratywny handel, co umożliwia im wywieranie znaczącego wpływu politycznego ze względu na korupcję i powiązane interesy;
- K. mając na uwadze, że edukacja ma do odegrania kluczową rolę we wspieraniu stabilnego, bezpiecznego i zrównoważonego rozwoju tego regionu;
- L. mając na uwadze, że w czerwcu 2015 r. Rada do Spraw Zagranicznych podkreśliła swoje zaangażowanie w promowanie praw kobiet i stwierdziła, że wzmocnienie pozycji kobiet w tym regionie to istotny element zapewniający długotrwałą stabilność i dobre rządy;
- M. mając na uwadze, że państwa Azji Środkowej muszą udoskonalić przepisy prawne i administracyjne swojej polityki azylowej i że regionalne procesy konsultacyjne, takie jak proces z Almaty, koordynowane przez UNHCR i IOM, mogą się do tego przyczynić;
- N. mając na uwadze, że wpływ globalnego ocieplenia na Azję Środkową jest nadal w większości nieznaną, jednak wiadomo już, że nasilą się problemy z zaopatrzeniem w wodę w nisko położonych krajach;
- O. mając na uwadze, że choć Rosję i Chiny łączą z tym regionem mocne więzi i państwa te mają w nim silne wpływy, UE wciąż ma znaczne możliwości nasilenia działań w państwach Azji Środkowej i zacieśnienia współpracy z nimi;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

- P. przypominając, że wśród członków różnych partnerstw regionalnych, takich jak Organizacja Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym (OUBZ), Szanghajska Organizacja Współpracy (SOW) i Euroazjatycka Unia Gospodarcza (EUG), znajduje się kilka państw Azji Środkowej oraz że partnerstwa te są zdominowane przez Rosję lub Chiny;
- Q. mając na uwadze, że region ten został włączony do inicjatywy „One Belt, One Road” (Jeden pas i jedna droga), w szczególności do „New Silk Road Economic Belt” (Pas gospodarczy nowego szlaku jedwabnego), co zwiększa jego znaczenie strategiczne;
- R. mając na uwadze, że region Azji Środkowej, obejmujący środkowoazjatyckie republiki byłego Związku Radzieckiego, znajduje się również w strefie znaczących wpływów Rosji, Chin, Mongolii, Iranu i Afganistanu;

Ogólne postanowienia w sprawie zobowiązań UE

1. podkreśla, że zacieśnienie stosunków dwu- i wielostronnych ze wszystkimi państwami Azji Środkowej, w oparciu o wspólnie wyznawane wartości zadeklarowane w obowiązujących umowach o partnerstwie i współpracy między UE a Kazachstanem, Kirgistanem, Tadżykistanem i Uzbekistanem oraz w umowie z Turkmenistanem, która jeszcze nie weszła w życie, leży w istotnym interesie strategicznym, politycznym i gospodarczym UE;
2. powtarza, że w istotnym interesie UE leży także, by region Azji Środkowej był zamożny, pokojowy, demokratyczny, stabilny i pluralistyczny oraz zrównoważony zarówno pod względem gospodarczym, jak i środowiskowym, o czym mowa w strategii z 2007 r.;
3. przypomina, że dotychczasowe strategiczne podejście do kształtowania stosunków z państwami Azji Środkowej okazało się tylko w ograniczonym stopniu trwałe i skuteczne; uznaje, że nie doszło do istotnej rozbudowy powiązań gospodarczych między UE a państwami Azji Środkowej objętymi strategią, dążenie do promowania współpracy i integracji regionalnej państw Azji Środkowej w drodze wymiany doświadczeń i norm z UE znajduje się w fazie stagnacji;
4. uważa, że istotne postępy w dziedzinach, o których mowa w niniejszej rezolucji, pozostają jeszcze do osiągnięcia, lecz wyraża nadzieję, że zaangażowane strony, tj. zarówno UE i jej państwa członkowskie, jak i pięć państw Azji Środkowej, podejmą poważne wysiłki, aby osiągnąć cele określone w dokumentach urzędowych i traktatach, które są podstawą prawną stosunków dwustronnych i wielostronnych Unii z Kazachstanem, Kirgistanem, Tadżykistanem, Turkmenistanem i Uzbekistanem;
5. z zadowoleniem przyjmuje przegląd strategii UE wobec Azji Środkowej przeprowadzony przez ESDZ, Komisję i Radę w 2015 r.; jest jednak zdania, że priorytety, zamierzenia i cele powinny być bardziej dopasowane do interesów, wymagań i warunków ramowych środkowoazjatyckich państw partnerskich, z uwzględnieniem różnic między państwami tego regionu i wyjątkowości każdego z nich, a zatem powinny być precyzyjniej określone w indywidualnych, sporządzonych „na miarę” krajowych planach działania, oraz że należy wyznaczyć poziomy odniesienia i wskaźniki z rozsądnymi ramami czasowymi na ich osiągnięcie, tak aby plany te można było jak najszybciej elastycznie dostosować do warunków ramowych w tym regionie;
6. zgadza się, że strategia przyjęta w 2007 r. oraz określone w niej długoterminowe obszary priorytetowe (poszanowanie praw człowieka i praworządności, dobre rządy i demokratyzacja, młodzież i edukacja, rozwój gospodarczy, handel i inwestycje, energia i transport, zrównoważenie środowiskowe i woda wspólne zagrożenia dla bezpieczeństwa i wyzwania w tej dziedzinie oraz dialog międzykulturowy) pozostają istotne i niezbędne dla konkretnego zaangażowania europejskiego w tym regionie, zgodnie z celami wyznaczonymi w strategii UE; z zadowoleniem przyjmuje jednak bardziej ukierunkowane podejście przyjęte w przeglądzie strategii;
7. z aprobatą odnotowuje dosyć ambitny przegląd strategii; zgadza się z Radą, która określa ten region jako strategicznie istotny, i zgadza się w związku z tym, iż należy zacieśnić skuteczną współpracę dotyczącą stosunków politycznych, dyplomatycznych i handlowych oraz wspierać rzeczywiste przemiany demokratyczne; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje 56-procentowy wzrost poziomu pomocy rozwojowej UE dla tego regionu w okresie 2014–2020 w porównaniu z poprzednim okresem oraz większe ukierunkowanie tej pomocy;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

8. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przegląd ten był omawiany na posiedzeniu ministerialnym UE–Azja Środkowa, które odbyło się w dniu 21 grudnia 2015 r. w Astanie; popiera zorganizowanie szczytu UE–Azja Środkowa, aby promować cele UE w regionie i poruszyć ważne problemy i kwestię współpracy;

9. podziela pogląd, że należy stosować podejście zróżnicowane, oparte na warunkowości i na zachętach, aby osiągnąć lepsze wyniki zarówno w wymiarze dwustronnym, jak i regionalnym; uważa, że programy regionalne, na przykład te dotyczące zarządzania granicami, zwalczania narkotyków i nielegalnego handlu, a także transportu i energii, powinny być dostosowane do potrzeb i skierowane do zainteresowanych stron, w tym również stron z całego regionu, jak Afganistan, Iran, Mongolia i Azerbejdżan;

10. wzywa UE do intensywniejszej współpracy na zasadzie ad hoc z tymi państwami Azji Środkowej, które pragną iść dalej, niż zakłada strategia UE wobec Azji Środkowej;

11. podkreśla, że zacieśniona współpraca regionalna poprawiłaby sytuację gospodarczą i stan bezpieczeństwa w regionie; zważywszy na fakt, że Azja Środkowa ma słabe powiązania międzyregionalne, zwraca się do ESDZ i Komisji o opracowanie projektów, które wsparłyby taką współpracę między krajami zainteresowanymi zacieśnianiem tych powiązań;

12. podkreśla, że wypłata środków UE powinna wyraźnie opierać się na zachętach i wynikach, z uwzględnieniem osiągnięć w zakresie szeregu poziomów odniesienia, które będą wyznaczone dla każdego kraju, a ponadto wypłata tych środków powinna być uzależniona od wymiernych postępów zwłaszcza w dziedzinie demokratyzacji, zapobiegania korupcji i zwalczania jej, wolnych i uczciwych wyborów, praw człowieka, położenia kresu handlowi narkotyków, poszanowania praw pracowniczych, dobrych rządów, praworządności, rozwoju, bezpieczeństwa jednostki ludzkiej i stosunków dobrosąsiedzkich;

13. zgadza się, że można uznać, iż konkretne i konstruktywne zaangażowanie i przyjęcie reform demokratycznych oraz programów rządowych przyczyniają się do osiągnięć dokonanych w wielu obszarach; niemniej jednak apeluje do Komisji i ESDZ, by opierały oceny na faktach potwierdzonych w terenie;

14. ponownie podkreśla potrzebę zapewnienia lepszego wyeksponowania politycznego UE w regionie Azji Środkowej; wzywa UE i państwa członkowskie do prezentowania jednolitego stanowiska – bez negocjacji dwustronnych, które często osłabiają wymogi w zakresie praw człowieka – w kwestii wspierania spójności i koordynacji polityki zagranicznej w tym regionie oraz do wspólnego wprowadzenia wspólnego programowania pomocy i projektów z państwami członkowskimi, aby osiągnąć maksymalne efekty i synergię; wzywa Radę/ESDZ/Komisję do przyjęcia konkretnego planu działania z mierzalnymi punktami odniesienia umożliwiającymi dokonywanie w przyszłości właściwej oceny postępów; z zadowoleniem przyjmuje większe zaangażowanie państw członkowskich w realizację tej strategii oraz wzięcie na siebie odpowiedzialności w tej dziedzinie przez państwa członkowskie;

15. z zadowoleniem przyjmuje ponowne powołanie specjalnego przedstawiciela UE w Azji Środkowej po rocznej przerwie oraz oczekuje, że nowo powołany specjalny przedstawiciel wnieśli istotny wkład w realizację strategii wobec państw Azji Środkowej i kształtowanie stosunków z tymi państwami, zapewniając spójność działań zewnętrznych Unii w tym regionie i przekazując stanowiska UE przywódcom politycznym i społeczeństwom w Azji Środkowej;

16. zwraca się do specjalnego przedstawiciela UE, by skoncentrował się na umacnianiu demokracji, praworządności, dobrych rządów oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, na promowaniu współpracy regionalnej i ułatwianiu dialogu oraz pokojowego rozstrzygnięcia nierozwiązanych kwestii spornych, na rozwijaniu kontaktów nie tylko z rządami i parlamentami, ale także ze społeczeństwem obywatelskim i środkami masowego przekazu, na przyczynianiu się do zapobiegania konfliktom oraz promowaniu bezpieczeństwa regionalnego oraz prawidłowego zarządzania środowiskiem i zmianą klimatu, zwłaszcza jeśli chodzi o wodę i zasoby węglowodorów; zwraca się do specjalnego przedstawiciela UE, aby składał Parlamentowi ustne i pisemne sprawozdania dotyczące głównych wyzwań, zgodnie z art. 36 Traktatu o Unii Europejskiej i ze swoim mandatem;

17. wzywa ESDZ, Komisję i specjalnego przedstawiciela UE do zadbania o bardziej zauważalną obecność UE w Azji Środkowej dzięki lepszemu eksponowaniu UE wśród społeczeństwa, społeczeństwa obywatelskiego, w mediach lokalnych oraz środowiskach biznesowych i akademickich; nalega, aby ESDZ zrównoważyła cichą dyplomację intensyfikacją dyplomacji publicznej;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

18. zwraca się do ESDZ o regularne przedstawianie analiz na temat Azji Środkowej, uwzględniających różnorodne sąsiedztwo regionu, w tym kwestie dotyczące integracji Afganistanu i Iranu, oraz oferujących kompleksowe podejście do kwestii Morza Kaspijskiego;

19. wzywa Komisję do zapewnienia synergii, spójności i konsekwencji w odniesieniu do działań prowadzonych przez organizacje międzynarodowe, takie jak OBWE, Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przemocności (UNODC), UNHCR i Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) oraz do poszczególnych instrumentów finansowania zewnętrznego UE w tym regionie, jak np. Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju, Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka oraz Instrument Partnerstwa, a także do większej koordynacji działań z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym;

20. wzywa UE do współpracy w ramach amerykańskich programów pomocy i rozwoju w zakresie środowiska, edukacji i polityki klimatycznej w celu zwiększenia efektywności oraz w celu wspólnego dotarcia do szerszego kręgu odbiorców;

21. apeluje o ściślejszą współpracę między UE a OBWE w kwestiach dotyczących Azji Środkowej, zwłaszcza w dziedzinie praw człowieka, demokratyzacji i bezpieczeństwa, mającą na celu podejmowanie wspólnych działań w regionie i uzupełnianie ich w stosownych przypadkach;

22. zachęca delegatury UE w Azji Środkowej, by maksymalnie wykorzystywały swój potencjał i przyczyniały się do realizacji strategii UE, zwłaszcza w odniesieniu do wsparcia społeczeństwa obywatelskiego i współpracy z nim;

23. wspiera stałą współpracę międzyparlamentarną i podkreśla rolę, jaką jego stała delegacja ds. stosunków z tym regionem odgrywa w monitorowaniu wdrażania umów o partnerstwie i współpracy z krajami tego regionu;

Demokratyzacja, prawa człowieka i praworządność

24. wzywa Radę, ESDZ oraz Komisję, by poważnie traktowały i proaktywnie się angażowały we wspieranie i wzmacnianie demokracji, wdrożenie praw obywatelskich, politycznych i praw człowieka, w tym praw socjalnych określonych w pakcie socjalnym ONZ, tworzenie państwa prawa, jak również doskonalenie działań rządowych i administracyjnych państw Azji Środkowej, tworząc tym samym warunki dla zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności, zbudowania otwartego społeczeństwa we wspomnianych krajach, a w efekcie dla zapewnienia najlepszych praktyk w celu radzenia sobie z wyzwaniem i presją dotyczącymi polityki zagranicznej i krajowej oraz bezpieczeństwa i gospodarki;

25. podkreśla, że poszanowanie praw człowieka i demokracji musi być centralnym elementem strategii UE dotyczącej zakresu współpracy przewidzianej w umowach o partnerstwie i współpracy, co pociąga za sobą stosowanie klauzuli dotyczącej praw człowieka i demokracji; ubolewa nad faktem, że wynikające z umów o partnerstwie i współpracy zobowiązania prawne w dziedzinie przestrzegania zasad demokracji i praworządności nie zostały właściwie zrealizowane, z wyjątkiem pewnych postępów dokonanych w Kirgistanie;

26. ubolewa, że ogólne poszanowanie norm demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności nie osiągnęło jeszcze akceptowalnego poziomu; ubolewa, że ogólna sytuacja w zakresie praw człowieka nadal budzi niepokój; podkreśla jednak, że w niektórych krajach regionu miały miejsce ograniczone pozytywne zmiany, w tym reformy legislacyjne, wzmoczone starania na rzecz zapobiegania torturom oraz działania na rzecz wyeliminowania pracy dzieci i pracy przymusowej;

27. podkreśla wartość dodaną i dalszy potencjał „platformy na rzecz praworządności”, koordynowanej przez Niemcy i Francję przy aktywnym wsparciu Finlandii i Łotwy, jeśli chodzi o organizację szeregu wydarzeń poświęconych prawu konstytucyjnemu i administracyjnemu oraz szkoleniom dla sędziów; zachęca inne państwa członkowskie do odegrania aktywniejszej roli w tym względzie; nalega jednak, by umocnić tę platformę, aby obejmowała kwestie faktycznej demokratyzacji i praw człowieka; apeluje o pełne zaangażowanie i ściślejszą współpracę ze społeczeństwem obywatelskim w ramach tej platformy; zwraca się do UE i ambasad państw członkowskich o wspieranie prawdziwie niezależnych partnerów pozarządowych;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

28. zwraca uwagę na rozbieżności między przyjmowaniem ustaw a ich wprowadzaniem w życie, co prowadzi do niepoprawnej oceny postępów; apeluje do ESDZ/Komisji o ocenianie postępów w oparciu raczej o rzeczywiste praktyczne rezultaty niż o przyjęte przepisy czy deklaracje;

29. zaleca, by UE lepiej dostosowała swoją politykę dotyczącą praw człowieka i instrumenty finansowania zewnętrznego, utrzymując przewodnią rolę spójnej długoterminowej reformy demokratycznej;

30. stanowczo potępia ciągle prześladowanie obrońców praw człowieka, polityków opozycji i dziennikarzy w Turkmenistanie, Uzbekistanie, Tadżykistanie, Kazachstanie i Kirgistanie oraz wzywa ESDZ do szybkiej interwencji w ich obronie za pomocą wszystkich dostępnych środków;

31. potępia atakowanie przebywających na wygnaniu przedstawicieli opozycji przez niektóre reżimy Azji Środkowej, w tym zabójstwa i nadużywanie procedur ekstradycji za pośrednictwem Interpolu; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia lepszej ochrony i zapobiegania deportacji tych osób, zgodnie z zasadą non-refoulement zakazującą wydawania rzeczywistych ofiar prześladowania ich prześladowcom;

32. w związku z tym apeluje do ESDZ o wydanie zdecydowanych deklaracji potępiających represyjne działania podjęte przez reżimy Azji Środkowej w imię ochrony bezpieczeństwa publicznego, uznając jednocześnie uzasadnione obawy związane z bezpieczeństwem;

33. wzywa Radę, ESDZ i Komisję, aby w kontekście rozwoju stosunków ze środkowoazjatyckimi krajami partnerskimi należały na jak najszybsze ratyfikowanie przez nie Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, a także na przyjęcie i wdrożenie podstawowych standardów MOP i innych nieprzyjętych jeszcze zasad MOP;

34. rozumie zagrożenie dla bezpieczeństwa stwarzane przez powrót zagranicznych bojowników, którzy walczyli u boku Daiszu, lecz wyraża głębokie zaniepokojenie nasilającą się tendencją do ograniczania działalności społeczeństwa obywatelskiego i partii opozycyjnych pod pretekstem zapewniania bezpieczeństwa i stabilności, w żadnym wypadku nie uważając tego za odpowiednią odpowiedź na to zagrożenie, także przez wysuwanie wątpliwych zarzutów dotyczących działalności terrorystycznej czy mało precyzyjnych oskarżeń o podżeganie do nienawiści społecznej, przez przyjęcie ustaw dotyczących „zagranicznych agentów”, stygmatyzujących i ograniczających działalność legalnych organizacji pozarządowych, które otrzymują finansowanie zagraniczne, jak też przez częstsze stosowanie technologii służących do monitorowania, inwigilacji, cenzurowania i filtrowania; przypomina państwom partnerskim, że w pełni funkcjonująca demokracja musi zapewniać poszanowanie wolności słowa i pluralizmu mediów; podkreśla w tym kontekście, że tłumienie swobody wyrażania opinii w żadnym wypadku nie przyczynia się do trwałej stabilności wewnętrznej; podkreśla, że odnośne instrumenty UE, takie jak regularne seminaria z udziałem opinii publicznej i nasilona wymiana, powinny przyczynić się do wzmocnienia pozycji obywateli oraz że wiele odnośnych społeczności obecnie jest bardziej skłonnych do opierania się na wzajemnych powiązaniach między grupami, klanami lub sieciami, kontrolowanymi przez rządzącą elitę;

35. wzywa państwa w regionie do postrzegania obecności międzynarodowych organizacji pozarządowych nie jako zagrożenia, ale jako korzyści dla społeczeństwa, oraz do przyznania im pełnego dostępu do obiektów więziennych w celu zwiększenia przejrzystości egzekwowania kar, w szczególności w kontekście współpracy ze wszystkimi agencjami ONZ i z Międzynarodowym Czerwonym Krzyżem;

36. jest zaniepokojony faktem, że w omawianym regionie coraz częściej uchwalane są ustawy ograniczające wolność środków przekazu, słowa, zgromadzeń i zrzeszania się, skierowane przeciwko finansowaniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego (ustawy dotyczące „zagranicznych agentów”) oraz społeczności LGBTI („ustawy dotyczące propagandy LGBTI”); uważa, że w tym kontekście UE powinna włączyć do swoich priorytetów – oprócz propagowania wspomnianych wolności – także propagowanie wolności religii i przekonań oraz praw kobiet, dzieci i mniejszości;

37. wzywa władze do podejmowania dalszych wysiłków na rzecz ochrony mniejszości etnicznych i religijnych oraz osób LGBTI w społeczeństwach Azji Środkowej, do położenia kresu ich dyskryminacji oraz do egzekwowania praw osób wymagających szczególnego traktowania, zwłaszcza osób niepełnosprawnych;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

38. przypomina, że ochrona i promowanie praw dzieci to jeden z kluczowych celów UE i wzywa władze do wspierania jego realizacji zgodnie z prawem międzynarodowym i normami międzynarodowymi, zwłaszcza Konwencją ONZ o prawach dziecka;

39. z zadowoleniem przyjmuje nawiązanie dialogu dotyczącego praw człowieka z wszystkimi pięcioma państwami Azji Środkowej; zwraca jednak uwagę na brak przejrzystości tego procesu i wzywa wiceprzewodniczącą/ wysoką przedstawiciel do dokonania przeglądu roli, mandatu i celów dialogów dotyczących praw człowieka z krajami tego regionu oraz działań następczych w związku z tymi dialogami, a w szczególności do zaangażowania wszystkich zainteresowanych podmiotów – w tym islamskich reformatorskich sił politycznych sprzeciwiających się ekstremizmowi – i wprowadzenia systematycznych mechanizmów monitorowania praw człowieka oraz planów awaryjnych, aby poprawić efektywność tych mechanizmów, gdyby stwierdzono ich poważne niedociągnięcia; zauważa, że dialogi dotyczące praw człowieka są ważnym narzędziem współpracy UE z państwami Azji Środkowej, umożliwiającym wdrażanie inteligentnych strategii, i dlatego należy je właściwie wykorzystywać; apeluje, aby te dialogi były częścią kompleksowego zaangażowania na rzecz praw człowieka w tym regionie; w związku z tym wzywa do poruszania i omawiania problemów dotyczących praw człowieka na wszystkich szczeblach, w tym na szczeblu szefów państw i rządów; nalega, aby UE publicznie i w spójny sposób poruszała konkretne indywidualne przypadki;

40. podkreśla znaczenie mechanizmu powszechnego okresowego przeglądu w Radzie Praw Człowieka ONZ dla celów skutecznego wdrożenia ochrony praw człowieka, procesu demokratyzacji i praworządności w Turkmenistanie, Uzbekistanie, Tadżykistanie, Kazachstanie i Kirgistanie;

41. przypomina rządowi państw Azji Środkowej o ich zobowiązaniach odnoszących się do ludzkiego wymiaru OBWE;

42. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenia sekretarza generalnego ONZ Ban Ki-Moona wygłoszone podczas jego wizyty w tym regionie w czerwcu 2015 r., w których ostrzega on przed kurczeniem się przestrzeni demokracji;

43. zauważa, że praktycznie nie ma koordynacji działań podejmowanych przez UE i USA w Azji Środkowej; zachęca do nawiązania praktyczniejszej współpracy; jest zdania, że wspólne działania mogą przynieść korzyści zwłaszcza w takich dziedzinach jak bezpieczeństwo ludzkie i propagowanie praw człowieka;

Prawa kobiet i równości płci

44. uznaje, że choć Uzbekistan, Kazachstan, Kirgistan, Tadżykistan i Turkmenistan borykają się z odrębnymi problemami dotyczącymi propagowania praw człowieka, to region ten stoi przed wspólnymi wyzwaniem dotyczącymi zapewniania i promowania praw kobiet i równości płci;

45. zauważa, że pomimo ratyfikowania Konwencji ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet przez wszystkie pięć państw Azji Środkowej wciąż są to kultury patriarchalne i zdominowane przez mężczyzn oraz nadal istnieją znaczne nierówności w traktowaniu kobiet i mężczyzn w wielu dziedzinach, w tym w dostępie do szkolnictwa wyższego, niektórych części rynku pracy oraz do ochrony prawnej i praw, a także iż przemoc wobec kobiet wciąż jest powszechnym zjawiskiem w wielu częściach Azji Środkowej i przyjmuje różne formy, w tym formę przemocy domowej, małżeństw przez pojmanie, handlu ludźmi, wczesnych małżeństw i znęcania fizycznego; wzywa te pięć państw do pełnego wdrożenia Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet; przypomina, że wsparcie udzielane przez UE musi obejmować szczególne środki w celu likwidacji dyskryminacji kobiet;

46. zauważa, że we wszystkich państwach Azji Środkowej kobiety odgrywają pełną i zasadniczą rolę w sektorze produkcji rolnej i chowu, gdyż średnio udział kobiet zatrudnionych w rolnictwie wynosi 58 % ⁽¹⁾; wzywa wszystkie kraje Azji Środkowej do wspierania zatrudnienia kobiet i przedsiębiorczości kobiet zwłaszcza na obszarach wiejskich; apeluje o propagowanie i monitorowanie praw gospodarczych i społecznych oraz wzmocnienia pozycji dziewcząt i kobiet jako kluczowego celu UE w jej stosunkach z tym regionem;

⁽¹⁾ Statystyki Banku Światowego z 2012 r.

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

47. uznaje działania podejmowane przez poszczególne państwa Azji Środkowej w celu zwiększenia równości płci, takie jak wprowadzenie poprawek do art. 154 i 155 kirgiskiego kodeksu karnego, które weszły w życie w lutym 2014 r., zastrzegając kary za powszechnie praktykowany zwyczaj małżeństwa przez pojmanie; zauważa jednak, że ochrona praw kobiet i propagowanie równości płci w tym regionie nadal stanowią wyzwanie; zwraca się do Komisji o dalsze wspieranie państw Azji Środkowej w rozwijaniu programów na rzecz praw kobiet z myślą o rozwijaniu i osiągnięciu równości płci i zadbanie o to, by wszyscy, również najsłabsze grupy społeczne, w pełni korzystali z praw człowieka;

48. z zadowoleniem przyjmuje kazachską strategię równości płci, jak też 45 zawartych w niej środków politycznych, społecznych i ekonomicznych; zwraca się do Komisji o dalsze wspieranie państw Azji Środkowej w rozwijaniu programów w zakresie praw kobiet oraz wzywa do skuteczniejszego wdrażania tej strategii; ubolewa nad tym, że w kazachskich publicznych organach decyzyjnych brakuje kobiet, choć prawo wymaga, by w instytucjach politycznych kobiety zajmowały 30 % stanowisk;

49. zwraca się do ESDZ, aby – w ramach przeglądu swojej strategii wobec Azji Środkowej i zgodnie z priorytetami na lata 2016–2020, a także postępami już osiągniętymi przez państwa Azji Środkowej – opracowała kompleksowy plan działania na rzecz równości płci z konkretnymi działaniami mającymi na celu większe poszanowanie praw kobiet i poprawę ich warunków życia; jest zdania, że każde państwo Azji Środkowej powinno być zachęcane do ustanowienia przepisów wyraźnie zakazujących wszystkich form przemocy wobec kobiet i dyskryminacji kobiet, w tym niegodziwego traktowania w kontekście seksualnym, fizycznym, fizjologicznym i ekonomicznym, które uniemożliwiają ofiarom pracę, dostęp do rachunków bankowych, kart kredytowych czy środków transportu, a są to tylko niektóre z taktyk izolowania; podkreśla, że bezpieczeństwo finansowe to główny warunek umożliwiający ofierze przemocy domowej uwolnienie się od niej i pozostanie poza jej zasięgiem; wzywa państwa Azji Środkowej, by traktowały przemoc wobec kobiet jako przestępstwo, we właściwy sposób prowadziły dochodzenia dotyczące wszystkich zgłoszonych przypadków oraz by wdrożyły środki w celu zagwarantowania ofiarom ochrony, pomocy i dostępu do wymiaru sprawiedliwości, jak również wprowadziły mechanizmy pozwalające zapewnić egzekwowanie prawa; zauważa, że sektor agencji matrymonialnych jest dość dobrze rozwinięty w Azji Środkowej, i apeluje, aby kraje tego regionu rozważyły przyjęcie regulacji dla tych agencji, aby jak najlepiej chronić kobiety zagrożone wykorzystywaniem; wzywa państwa Azji Środkowej do opracowania kampanii edukacyjnych dotyczących prawa do życia bez przemocy oraz inicjatyw mających na celu zwiększanie świadomości w całym społeczeństwie, a w szczególności wśród przywódców religijnych, na temat bezwzględnego wymogu uzyskania zgody obu stron podczas ceremonii zawierania małżeństwa;

50. zwraca uwagę na przepaść między prawem a rzeczywistością oraz na fakt, że choć w niektórych krajach obowiązuje kodeks prawny gwarantujący równe prawa w odniesieniu do podziału majątku, wciąż istnieje dyskryminacja na rzecz spadkobierców płci męskiej; jest zaniepokojony tym, że brak prawnej rejestracji małżeństw w Tadżykistanie stawia kobiety w szczególnie trudnej sytuacji po rozwodzie, na co wskazuje badanie OBWE, z którego wynika, że z powodu tego braku w 80 % przypadków rozwodów kobiety pozbawia się praw własności i alimentów na dzieci;

51. wzywa UE do wspierania organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz obrony praw człowieka i promowania równouprawnienia płci w państwach Azji Środkowej oraz do aktywnej współpracy z międzynarodowymi organizacjami zaangażowanymi w dziedzinie równouprawnienia płci, np. z MOP, OECD i ONZ, w celu tworzenia synergii służącej wzmocnieniu pozycji kobiet;

52. zauważa, że kobiety są słabo reprezentowane na stanowiskach ministerialnych i w 2015 r. zajmowały 15 % stanowisk ministerialnych w Kirgistanie i 5,7 % w Turkmenistanie⁽¹⁾; zachęca państwa Azji Środkowej i Komisję do zwrócenia uwagi również na udział kobiet w procesach decyzyjnych, w szczególności w sferze politycznej, i zaleca wprowadzenie systemu kwot w celu promowania udziału kobiet, przede wszystkim w charakterze kandydatek na urzędy;

53. wzywa państwa Azji Środkowej do propagowania równego dostępu do informacji i technologii komunikacyjnych, aby zapewnić potencjał kobiet w zakresie pobudzania wzrostu gospodarki lokalnej i światowej;

⁽¹⁾ Statystyki Banku Światowego dotyczące pięciu lat (2011–2015).

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

54. zaleca, by pracownicy wymiaru sprawiedliwości byli informowani o problematyce płci i szkoleni w tym zakresie oraz zwraca uwagę na konieczność karania osób dopuszczających się przemocy uwarunkowanej płcią;

55. podkreśla potrzebę opracowania szkoleń skierowanych do funkcjonariuszy organów ścigania, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości dotyczących problemu przemocy wobec kobiet i handlu ludźmi, a także potrzebę utworzenia dostępnych ośrodków i schronisk oferujących ofiarom wsparcie psychologiczne i pomoc prawną;

56. podkreśla znaczenie odpowiedniego finansowania instytucji i organów odpowiedzialnych za wdrażanie strategii na rzecz równości płci oraz zapewniania autonomii i środków finansowych organizacjom społeczeństwa obywatelskiego działającym na rzecz praw kobiet;

Edukacja i młodzież – kontakty międzyludzkie

57. podkreśla, że edukacja to jeden z kluczowych obszarów, w których UE może realizować długofalowe działania w Azji Środkowej; uważa, że edukacja to główny filar integracji i czynnik umożliwiający demokratyczny rozwój gospodarczy i społeczny we wszystkich państwach Azji Środkowej; wspiera prace prowadzone w ramach platformy edukacyjnej dla Azji Środkowej za pośrednictwem programów edukacyjnych i instytucjonalnych zapewniających wsparcie techniczne oraz dialogów podczas seminariów (np. seminarium w Biszkeku w 2014 r.); z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Łotwy dotyczącą zorganizowania pierwszego posiedzenia ministerialnego UE–Azja Środkowa poświęconego edukacji, a także zobowiązanie Łotwy i Polski do poprowadzenia regionalnego programu edukacyjnego, po rozczarowującej postawie niektórych państw członkowskich, które długo wykazywały niechęć do tego pomysłu; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by aktywnie przyczyniły się do realizowania celów określonych podczas prezydencji łotewskiej w pierwszej połowie 2015 r.; uważa, że inwestycje w edukację integracyjną o wysokiej jakości to najlepszy sposób na stopniową poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej tego regionu;

58. zachęca Komisję, by zajęła się stwierdzonymi uchybieniami platformy edukacyjnej UE–Azja Środkowa, takimi jak sprawiedliwy dostęp do edukacji, problemy związane z „drenażem mózgow” i szkolenia dla grup w niekorzystnej sytuacji i grup szczególnie wrażliwych, jak dziewczęta, dzieci niepełnosprawne oraz dzieci należące do mniejszości;

59. apeluje do UE, by poświęciła więcej uwagi promowaniu edukacji wysokiej jakości wśród młodzieży w państwach Azji Środkowej, z uwagi na pozytywne skutki w zakresie włączenia społecznego, spójności społecznej i stabilności oraz budowania zrównoważonych społeczeństw demokratycznych, a także na fakt, że jest to najlepszy sposób zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi i radykalizacji w tym regionie; uważa to za priorytet, zważywszy na wyzwania demograficzne związane z tym, że 25–30 % ludności jest w wieku 14 lat lub młodszym; wzywa do zwracania większej uwagi na projekty transgraniczne mające na celu pojednanie międzykulturowe i rozwój w Kotlinie Fergańskiej;

60. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że więcej osób zapisuje się do szkół podstawowych i średnich, i zaznacza, jak ważne jest, by dalej podążać w tym kierunku; wyraża zadowolenie w związku z tym, że proporcje między dziewczętami i chłopcami kończącymi szkołę podstawową i średnią są prawie wyrównane; podkreśla znaczenie dostępu kobiet do kształcenia zawodowego i akademickiego, zwłaszcza w Uzbekistanie i Tadżykistanie, gdzie nadal istnieje znaczna różnica między liczbą kobiet i mężczyzn podejmujących studia wyższe;

61. podkreśla znaczenie dostępu kobiet do kształcenia zawodowego i akademickiego, w tym wyższego wskaźnika podejmowania przez nie studiów w dziedzinie nauk ścisłych i technologii, i wzywa specjalnego przedstawiciela UE, aby nakłaniał do stosowania zachęt w tej dziedzinie; uważa, że UE powinna zintensyfikować działania w tym zakresie, np. organizując szkolenia dla nauczycieli oraz dostarczając materiały edukacyjne; apeluje o podejmowanie wysiłków mających na celu modernizację sektora edukacji publicznej, promowanie międzynarodowej wymiany akademickiej oraz umożliwienie kobietom uczestniczenia na równych zasadach; jest zdania, że należy opracować programy szkoleniowe w zakresie równouprawnienia płci przeznaczone dla pracowników sektora edukacji;

62. zauważa, że pozytywna rola, jaką UE odgrywa w tym regionie, powinna być umacniana za pośrednictwem edukacji i kontaktów międzyludzkich; przypomina, jak ważne są unijne programy wymiany międzynarodowej, takie jak Erasmus+, Erasmus Mundus i Erasmus Tempus, dla promowania pozytywnej mobilności i dialogu międzykulturowego między UE

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

a Azją Środkową oraz dla zapewniania studentom uczestniczącym w tych programach możliwości wzmocnienia swojej pozycji, a tym samym zbliżenia obu kultur; pochwała fakt, że UE zapisała w budżecie 115 mln EUR na program dotyczący współpracy w zakresie edukacji w tym regionie – Erasmus+; zwraca się do wszystkich odnośnych zainteresowanych podmiotów na szczeblu UE i w państwach członkowskich o przeprowadzenie oceny i wzmocnienie istniejących mechanizmów programów badań/stypendiów i wymian młodych profesjonalistów między UE a regionem Azji Środkowej, zwłaszcza w dziedzinie technologii i nauk stosowanych;

63. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wszystkie pięć krajów Azji Środkowej uważnie śledziło proces boloński i przeprowadziło w ostatnich latach wiele reform krajowych;

64. zwraca się do Komisji o promowanie udziału naukowców, instytutów i przedsiębiorstw z Azji Środkowej we wspólnych projektach badawczych i innowacyjnych finansowanych w ramach programu „Horyzont 2020”;

Integracja gospodarcza, handel i zrównoważony rozwój

65. zwraca uwagę na cechy wspólne tego regionu związane z odległą historią, w tym historią jedwabnego szlaku, kolonizacji przez plemiona tureckie oraz pojawienia się islamu; zauważa ponadto, że pięć krajów tego regionu osiągnęło różne etapy rozwoju, a mianowicie: Kazachstan powoli staje się głównym graczem w regionie, z którym UE stale rozwija kontakty; Kirgistan i Tadżykistan, choć o wiele uboższe, są stosunkowo otwarte i odnotowuje się w tych krajach pewien stopień uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego; rozwijają się również kontakty między UE a Uzbekistanem; jednak Turkmenistan pozostaje najbardziej zamkniętym krajem w regionie, w którym brakuje faktycznie niezależnego społeczeństwa obywatelskiego;

66. zauważa, że w regionie tym istnieją również znaczne różnice, w szczególności jeśli chodzi o dostępne zasoby naturalne, takie jak paliwa kopalne i grunty orne, oraz – po części wskutek tego – jeśli chodzi o obecny poziom rozwoju społecznego i gospodarczego w tych krajach; podkreśla, jak ważne jest uwzględnienie z jednej strony różnic kulturowych w regionie, a z drugiej strony współzależności między krajami;

67. uznaje ewentualny pozytywny wpływ nowego impulsu we współpracy gospodarczej między UE a Azją Środkową w dziedzinie modernizacji i demokratyzacji tego regionu;

68. uważa, że zróżnicowanie gospodarcze tego regionu oferuje wartość dodaną, jeśli chodzi o rozwój regionalny, stabilność i bezpieczeństwo, przy uwzględnieniu równowagi społecznej, gospodarczej i środowiskowej; jest zdania, że modernizacja i rozwój zrównoważonego transportu krajowego i infrastruktury energetycznej, zwłaszcza na obszarach wiejskich, oraz poprawa dostępu do szybkiego internetu i ułatwienie rozwoju sieci połączeń międzyregionalnych są kwestiami zasadniczymi; uważa, że naprawa środowiska i zrównoważony rozwój powinny być równie ważnymi elementami dla rozwoju regionu, a także zwraca uwagę na znaczenie handlu promowaniu obu tych elementów; opowiada się za zwiększeniem wsparcia UE przeznaczonego na gospodarowanie zasobami w państwach Azji Środkowej oraz na sprzyjanie współpracy transgranicznej tych państw;

69. wyraża zaniepokojenie brakiem rozwoju społeczno-gospodarczego, który utknął w martwym punkcie i jest nierównomierny, brakiem przejrzystości państwa i wynikającą z tego korupcją, złym sprawowaniem rządów, słabymi ramami instytucjonalnymi, brakiem poszanowania praworządności oraz niskim poziomem uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, co sprzyja klientelizmowi i zaostrza problem korupcji oraz niewielkiej skuteczności państwa;

70. podkreśla rosnące znaczenie stosunków handlowych między UE a Azją Środkową, jako że UE jest obecnie pierwszym partnerem handlowym tego regionu; zaznacza, że UE powinna jeszcze bardziej zacieśnić stosunki handlowe i inwestycyjne z krajami Azji Środkowej; w tym kontekście wskazuje, że kraje Azji Środkowej powinny zintensyfikować starania w zakresie zwalczania korupcji i promowania stabilnego otoczenia, aby przyciągnąć inwestycje zagraniczne;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

71. jest zdania, że stosunki gospodarcze i handlowe z krajami Azji Środkowej powinny rozwijać się równoległe z praworządnością, demokracją, prawami człowieka i podstawowymi wolnościami, a nigdy ich kosztem; w tym celu przypomina o znaczeniu uruchomienia postanowień odośnych klauzuli umów handlowych podpisanych wspólnie z UE, gdyby druga strona umowy naruszała prawa człowieka;

72. zauważa, że zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój gospodarczy jest jednym z priorytetów tej strategii; podkreśla, że państwa Azji Środkowej muszą wspierać aktywną politykę służącą ograniczeniu ubóstwa i zwalczaniu wykluczenia społecznego; zauważa głęboko negatywny wpływ, jaki na region ten wywiera spowolnienie gospodarcze w Rosji i Chinach, a także utrzymujące się napięcia geopolityczne i konflikt na Ukrainie; podkreśla w związku z tym, że pogarszająca się sytuacja gospodarcza wynikająca z obniżonych cen surowców, dewaluacji rubla i spadku przekazów pieniężnych od emigrantów w Rosji, z których wielu powraca obecnie do domu bez pracy, stanowi poważne wyzwanie społeczno-gospodarcze dla tego regionu; zauważa, że w związku z powyższym stopa wzrostu w tym regionie po roku 2014 r. wyniesie – zgodnie z szacunkami – zaledwie połowę średniej stopy odnotowanej w poprzedniej dekadzie;

73. wzywa Komisję do opracowania programów ułatwiających reintegrację społeczną i zatrudnienie osób powracających z zagranicy oraz silniejszy dialog w sprawie migracji i mobilności;

74. podkreśla, że strategia UE wobec Azji Środkowej nie powinna opierać się na interesach geostrategicznych, ale mieć na celu rozwijanie integracyjnego i demokratycznego społeczeństwa charakteryzującego się swobodą zrzeszania się dla związków zawodowych i aktywnym społeczeństwem obywatelskim, a także promowanie równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet, zwłaszcza na obszarach wiejskich;

75. podkreśla, że mimo szybkiego wzrostu gospodarczego w ostatnich latach w regionie tym odnotowuje się wysokie wskaźniki ubóstwa, duże nierówności w dochodach oraz coraz krótszą średnią długość życia, zwłaszcza na obszarach wiejskich, które zamieszkuje 80–90 % ludności; podkreśla, że proces prywatyzacji przeprowadzony podczas transformacji gospodarczej sprawił, że regiony górskie zostały pozostawione w tyle; podkreśla, że odczuwają to przede wszystkim kobiety w tych regionach, ponieważ wielu mężczyzn migruje do dużych miast w poszukiwaniu zatrudnienia, a kobiety zostają same, z całym ciężarem prowadzenia gospodarstwa rolnego i obowiązków domowych;

76. podkreśla, jak ważne jest dostosowanie strategii do zobowiązań globalnych, zwłaszcza do programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 przyjętego dnia 25 września 2015 r. na Szczycie ONZ w sprawie Zrównoważonego Rozwoju;

77. zachęca do włączenia celów zrównoważonego rozwoju do unijnego programu działań na rzecz rozwoju tego regionu; powtarza, że włączenie celów zrównoważonego rozwoju będzie skutkowało bardziej wszechstronnym zrównoważonym rozwojem regionu Azji Środkowej;

78. podkreśla, że ważne jest, aby UE skorzystała z okazji do współpracy na rzecz rozwoju w dążeniu do promowania przestrzegania praw człowieka oraz do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, aby podwyższyć poziom handlu i inwestycji we wszystkich krajach regionu, a także aby zwiększyć rolę partnerów społecznych i rozwinąć ich działalność jako głównych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego;

79. jest zdania, że pomoc rozwojowa powinna być wydatkowana wyłącznie w państwach faktycznie zaangażowanych w ograniczanie ubóstwa, równym i trwałym postępem społeczno-gospodarczym oraz poszanowaniem praw człowieka, a także że kraje te muszą wykazać się prowadzeniem skutecznej polityki antykorupcyjnej i pozwolić UE na monitorowanie wdrażania działań prowadzonych w tym zakresie; kwestionuje w związku z tym zasadność i opłacalność pomocy udzielonej Turkmenistanowi i Uzbekistanowi; apeluje o dokonanie przeglądu polityki pomocowej, jeśli zostanie odnotowana poprawa sytuacji; zachęca wiceprzewodniczącą/ wysoką przedstawiciel do wspierania postępów w tym obszarze; ubolewa, że z powodu wysokiego poziomu korupcji i nieskutecznej biurokracji zdolność do absorpcji pomocy jest bardzo niska, a jej pozytywne skutki są bardzo ograniczone;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

80. zauważa, że obecny przegląd został celowo rozłączony z okresem programowania 2014–2020 Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju w Azji Środkowej zakończonym w 2014 r., aby uniknąć pomyłek i powielania działań oraz zachować spójność operacji UE w tym regionie;

81. domaga się, by pomoc rozwojowa koncentrowała się na rozwoju obszarów wiejskich i zrównoważonym rolnictwie, zwłaszcza w celu odejścia rolnictwa od monokultur, jak np. uprawa bawełny;

82. wzywa UE do monitorowania skuteczności swojej pomocy technicznej i finansowej na rzecz reformy sektora publicznego w państwach Azji Środkowej;

83. apeluje o skoordynowanie w tym regionie polityki rozwojowej UE z działaniami państw członkowskich; apeluje o ścisłą współpracę z USA w zakresie polityki rozwojowej w ramach naszego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju; apeluje także o współpracę z Chinami i Rosją na rzecz rozwoju regionu Azji Środkowej;

84. bierze pod uwagę asertywność Chin w tym regionie oraz fakt, że kraj ten przekształca się z zewnętrznego partnera handlowego w regionalnego mediatora w zakresie zarządzania gospodarczego, co obejmuje zapewnianie dóbr publicznych w tym regionie;

85. uważa, że synergia między Europejskim Funduszem na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) a chińską inicjatywą „One Belt, One Road” (Jeden pas i jedna droga) będzie stanowić ważne narzędzie służące rozwojowi gospodarczemu i społecznemu w tym regionie;

86. zauważa również, że dwa państwa, a mianowicie Kazachstan i Kirgistan, przystąpiły do nowej Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej zapoczątkowanej przez Rosję;

87. apeluje o ścisłą współpracę UE z funduszami i agencjami ONZ, a także z Bankiem Światowym;

88. odnotowuje stałe sektorowe wsparcie budżetowe w Kirgistanie i Tadżykistanie oraz wzywa Komisję i ESDZ do określenia i stosowania solidnych i możliwych do obiektywnego zweryfikowania warunków zwłaszcza dla wszelkich programów dalszego wsparcia budżetowego; podkreśla jednak, że muszą temu towarzyszyć bardziej rygorystyczne kryteria obejmujące zdecydowany program reform i skuteczne środki z zakresu przeciwdziałania korupcji; zauważa, że wsparcia budżetowego z UE nie należy stosować do bezpośredniego finansowania podstawowych usług publicznych (jak np. szkolnictwo podstawowe i średnie, podstawowa opieka zdrowotna czy podstawowa infrastruktura), których zapewnienie należy do podstawowych obowiązków tamtejszych władz; uważa, że pomoc unijna powinna być raczej powiązana z osiągnięciami władz w tej dziedzinie, a wsparcie budżetowe z UE powinno sprzyjać rozwojowi zaawansowanych usług publicznych, takich jak badania naukowe, innowacje, kształcenie uniwersyteckie, innowacyjna infrastruktura itp.;

89. z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie pomocy makrofinansowej i wzywa do tego, aby odnośny instrument stosowano w oparciu o ścisłe kryteria kosztów i korzyści oraz szczegółowe oceny skutków koncentrujące się na efekcie mnożnikowym; uwzględniając najważniejsze punkty strategicznych sprawozdań z postępów, podkreśla znaczenie zaangażowania państw członkowskich we wdrażanie pomocy UE w celu uzyskania większego wpływu i lepszych wyników;

90. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Kirgistanu dotyczący stosowania systemu GSP+ i wyraża nadzieję, że Tadżykistan i Uzbekistan pójdą jego śladem;

91. uważa za ważne, aby wszystkie kraje Azji Środkowej respektowały zasady Światowej Organizacji Handlu (WTO) i przystąpiły do tej organizacji;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

92. zgodnie z ustaleniami OECD uznaje w szczególności znaczenie programów powiązań biznesowych BIZ–MŚP jako narzędzia dywersyfikacji i maksymalizacji efektu mnożnikowego inwestycji, umożliwiającego państwom Azji Środkowej ściślejsze zintegrowanie programów powiązań biznesowych w ramy gospodarki krajowej i zwiększenie ich konkurencyjności, umożliwiając im jednocześnie uzyskanie dostępu do rynków międzynarodowych, finansowania, technologii i umiejętności zarządczych; w związku z tym wzywa rządy państw Azji Środkowej do zainicjowania tych programów i zwiększenia udziału zainteresowanych stron w już działających programach powiązań biznesowych; zauważa, że w celu dopilnowania, by produkcja lokalna spełniała międzynarodowe normy jakości, należy wprowadzić środki uzupełniające, takie jak oferowanie programów szkoleń, które pomagają MŚP w podnoszeniu kwalifikacji pracowników lub umożliwiają im spełnienie norm jakości uznanych na szczeblu międzynarodowym;

93. podkreśla, że zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego w regionie ma pogłębienie integracji regionalnej i zwiększenie wymiany handlowej w obrębie regionu, skoncentrowanie się na sieciach transportowych i usługach logistycznych, a także poprawienie otoczenia biznesowego oraz ram prawno–regulacyjnych, zwłaszcza w odniesieniu do MŚP;

94. przypomina o licznych przypadkach gruźlicy, będącej chorobą zakaźną, w regionie Azji Środkowej; podkreśla znaczenie kontynuowania dystrybucji leków przeciwgruźliczych w krajach wschodzących, które nie korzystają już z pomocy dwustronnej UE, w związku z rozwijaniem się oporności na leki wśród niektórych szczepów prątków gruźlicy;

Energia, środowisko naturalne, woda i transport

95. podkreśla potrzebę intensywniejszego dialogu na temat rozwoju infrastruktury i sieci transportowych oraz połączeń internetowych o dużej przepustowości;

96. uznaje, że współpraca w dziedzinie energii jest priorytetowym sektorem w stosunkach między UE a Azją Środkową; uznaje ten region za dodatkowe potencjalne źródło bezpieczeństwa energetycznego UE, ze szczególnym uwzględnieniem potencjału zacieśnionej współpracy z Kazachstanem i Turkmenistanem; przypomina, jak ważne dla UE, również z punktu widzenia jej ogólnego bezpieczeństwa, są bezpieczne, stabilne i przystępne cenowo dostawy energii, zgodnie z zasadami unii energetycznej; podkreśla zatem, że dostawy energii i dywersyfikacja jej źródeł muszą być kluczowymi elementami strategii UE wobec Azji Środkowej i zwraca się do UE, aby nasiliła starania na rzecz integracji rynku energii, co leży w interesie obu stron, aby osiągnąć dywersyfikację energetyczną; w związku z tym wzywa do zdwojenia wysiłków, aby osiągnąć cel poszerzenia korytarza południowego do Azji Środkowej i gazociągu transkaspjskiego; podkreśla jednak, że umowy i rozmowy dotyczące energii muszą uwzględniać ambitne cele dotyczące praw człowieka;

97. odnotowuje unijne wsparcie na rzecz projektów energetycznych, które mogłyby spowodować rozbudowę południowego korytarza gazowego, w tym trasą transkaspjską i ewentualnie irańską; wzywa jednak UE do przeprowadzenia pełnych studiów wykonalności w odniesieniu do takich projektów, w tym oceny oddziaływania na środowisko i oceny skutków społecznych;

98. popiera propagowanie przez UE energii ze źródeł odnawialnych, efektywności energetycznej oraz integracji rynków energii w Azji Środkowej z rynkami krajów sąsiadujących, a także z rynkiem UE;

99. powtarza swoją opinię, że reinwestowanie dochodów z zasobów naturalnych jest niezbędne do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego;

100. zachęca do lepszej koordynacji i wzmoczonych wysiłków w ramach szczególnie istotnej regionalnej platformy dotyczącej wody i środowiska, której przewodniczą Włochy i Rumunia;

101. opowiada się za zwiększoną proaktywną rolą UE w odniesieniu do zrównoważonego środowiskowo rozwoju; podkreśla w związku z tym znaczenie zasad zrównoważenia środowiskowego przy wydobyciu i obróbce zasobów naturalnych w regionie, które propaguje Inicjatywa przejrzystości w branżach wydobywczych (EITI); zauważa, że tylko Kazachstan i Kirgistan w tym regionie spełniają wymogi EITI, natomiast status Tadżykistanu jako kandydata został czasowo zawieszony w 2015 r.;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

102. z zaniepokojeniem zauważa, że poza większym oddziaływaniem na zmianę klimatu wciąż istnieje wiele niepokojących problemów ekologicznych odziedziczonych po okresie sowieckim, takich jak problemy dotyczące niekontrolowanego i trwającego od kilkudziesięciu lat skażenia promieniotwórczego oraz pilnych działań polegających na oczyszczeniu terenów, na których prowadzono badania jądrowe, działalności przemysłowej i wydobywczej, a także problemów z niezgodną z zasadą zrównoważonego rozwoju eksploatacją zasobów naturalnych, degradacją gleby, zanieczyszczeniem powietrza, pustynnieniem, a przede wszystkim niezmiernie katastrofalną gospodarką wodną; wzywa w związku z tym Komisję, aby zwiększyła pomoc techniczną, pomogła z gromadzeniem zasobów i zapewniła europejskie know-how oraz najlepsze praktyki w celu rozwiązania tych problemów;

103. wzywa UE do dalszego niesienia pomocy finansowej i technicznej dotyczącej kwestii z zakresu zdrowia, środowiska naturalnego, gospodarki i uświadamiania związanych ze skutkami prób atomowych przeprowadzanych w przeszłości przez ZSRR na poligonie nuklearnym w Semipałatyńsku na północnym wschodzie Kazachstanu niedaleko miasta Semej (dawniej Semipałatyńsk);

104. z zadowoleniem przyjmuje starania w dziedzinie adaptacji i odporności na zmianę klimatu i zachęca do dalszych starań w tym kierunku, a ponadto wzywa państwa Azji Środkowej do konstruktywnego przyczynienia się do sukcesu konferencji klimatycznej w Paryżu w 2015 r.;

105. wzywa UE do dalszego zintensyfikowania programów zmniejszania ryzyka wystąpienia klęsk żywiołowych i budowania odporności na nie, jako że Azja Środkowa jest regionem szczególnie narażonym na klęski żywiołowe, stojącym w obliczu poważnych zagrożeń w obszarze katastrof naturalnych oraz zmiany klimatu;

106. wyraża głębokie ubolewanie w związku z masowym wymieraniem stad kazachstańskich suhaków stepowych w maju 2015 r.; wzywa UE do przyczynienia się – za pomocą badań i działań środowiskowych – do zapobiegania ewentualnym dalszym przypadkom epidemii;

107. wzywa UE do zwiększenia starań zmierzających do pogłębienia współpracy państw Azji Środkowej w dziedzinie gospodarki wodnej;

108. zachęca UE do priorytetowego traktowania i szerszego stosowania swojej „dyplomacji wodnej”, aby przyczynić się do poprawy transgranicznej gospodarki wodnej oraz zapewnić mediacje na rzecz rozstrzygnięcia sporów obejmujące wspieranie otwartych i skutecznych ram, w szczególności w przypadku zapory roguńskiej; w tym kontekście apeluje, by UE zachęcała do dalszego przystępowania do międzynarodowych konwencji i przestrzegania zasad prawnych odnoszących się do wspólnych zasobów wodnych oraz by przyspieszała te procesy;

109. wzywa te państwa w regionie, które jeszcze tego nie uczyniły, do podpisania i ratyfikowania konwencji ONZ z Espoo i Aarhus w sprawie konfliktów wodnych oraz do zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego we wdrożenie tych konwencji;

110. apeluje o odnowione wysiłki w celu opanowania dramatycznych konsekwencji katastrofy środowiskowej, jaką jest wysychanie Jeziora Aralskiego; wzywa Komisję do zwiększenia wsparcia dla Międzynarodowego Funduszu na rzecz Ratowania Jeziora Aralskiego i wzywa ESDZ do uwzględnienia tej kwestii jako priorytetu w regularnych stosunkach z Uzbekistanem;

111. przypomina, że budowa strategicznego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu infrastruktury drogowej i kolejowej wzdłuż Jedwabnego Szlaku leży w interesie Chin, UE i Rosji, a pomyślne włączenie tego regionu w szersze ramy za pomocą nowoczesnej i niezawodnej infrastruktury zapewniłoby możliwość nie tylko większej gospodarczej integracji regionalnej, lecz także promowania mobilności mieszkańców i wymiany wielokulturowej, stwarzając tym samym lepsze warunki do wzmocnienia praworządności i demokracji;

112. powtarza, że UE jest gotowa zaoferować swoje doświadczenie i wiedzę fachową, by wesprzeć przyjmowanie i egzekwowanie wysokich norm bezpieczeństwa i ochrony oraz wysokich norm środowiskowych we wszystkich rodzajach transportu i by ułatwić połączenia w obrębie korytarza transportowego Europa–Kaukaz–Azja Środkowa; wspiera w szczególności stałe wysiłki ze strony UE na rzecz rozwoju bezpiecznego transportu lotniczego i morskiego w Azji Środkowej;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

113. zachęca do dalszej koordynacji działań UE z polityką transportową Chin w tym regionie;

Współpraca regionalna, wyzwania w zakresie bezpieczeństwa oraz zarządzanie granicami

114. zachęca UE do pogłębienia swojego dialogu na temat Azji Środkowej z odnośnymi organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi oraz z krajami sąsiadującymi z państwami Azji Środkowej i z innymi krajami, które czynnie działają w tym regionie;

115. zachęca UE do zacieśnienia wzajemnych relacji dzięki wskazywaniu, wraz z państwami Azji Środkowej, obszarów do zintensyfikowania współpracy, zwłaszcza w odniesieniu do transportu i energetyki; podkreśla, że należy priorytetowo potraktować wzajemną integrację państw Azji Środkowej oraz ich integrację z rynkami międzynarodowymi i przyłączenie ich do międzynarodowych korytarzy;

116. uważa, że UE we współpracy z państwami członkowskimi powinna nadal wspierać specjalną politykę integracji regionalnej i budowania zaufania, lecz również nagradzać pozytywne kroki czynione przez poszczególne państwa Azji Środkowej lub grupy tych państw w drodze zacieśnionej współpracy; uważa, że działania UE powinny być dostosowane do potrzeb i specyfiki poszczególnych krajów; podkreśla potrzebę pogłębienia dialogu politycznego i propagowania środków budowy zaufania między poszczególnymi państwami tego regionu;

117. uznaje pogłębienie regionalnej integracji gospodarczej za ważny element stabilizacji regionalnej i budowania pokoju;

118. podkreśla znaczenie współpracy z OBWE i ONZ we wszystkich obszarach polityki;

119. wzywa UE do doraźnego zaangażowania także Mongolii w niektóre aspekty europejskiej strategii wobec Azji Środkowej;

120. uznaje, że główne zagrożenia i wyzwania określone w strategii dla Azji Środkowej pozostają aktualne;

121. uważa, że UE powinna zachęcać do współpracy regionalnej, zwłaszcza w odniesieniu do kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, oraz że wspólne interesy powinny przeważać nad różnorodnością zainteresowanych krajów;

122. zauważa, że nierozwiązane kwestie etniczne, brak perspektyw na uregulowane przejmowanie władzy, a także niepluralistyczne rządy w krajach Azji Środkowej są źródłem potencjalnej niestabilności i ekstremizmu, wskutek czego skuteczną realizacją kluczowych interesów UE wynikających ze strategii wobec Azji Środkowej stoi pod dużym znakiem zapytania;

123. popiera długoterminowy cel UE, jakim jest przekształcenie załączków dialogu dotyczącego kwestii bezpieczeństwa prowadzonego na wysokim szczeblu między UE a Azją Środkową w rzeczywiste forum współpracy w zakresie reagowania na wspólne wyzwania z dziedziny bezpieczeństwa w tym regionie i poza jego granicami, takie jak efekt szerszego rozprzestrzenienia się wojny w Afganistanie, w tym zagrożenia ze strony Państwa Islamskiego, handel narkotykami, handel ludźmi, brutalny ekstremizm i terroryzm oraz zagrożenia chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe; podkreśla znaczenie i pozytywny wpływ programów współpracy regionalnej, w tym programów wzmacniających współpracę transgraniczną i bezpieczeństwo granic, takich jak Program zarządzania granicami w Azji Środkowej (BOMCA) i Program antynarkotykowy dla Azji Środkowej (CADAP); uważa, że do dialogu należy włączyć skoncentrowanie się na bezpieczeństwie obywateli, a nie wyłącznie na bezpieczeństwie państwa; ponownie zapewnia o determinacji UE do dalszego rozwijania dialogu zarówno regionalnego, jak i dwustronnego, z państwami Azji Środkowej, przy zapewnieniu silniejszego udziału Afganistanu we współpracy z zainteresowanymi partnerami regionalnymi, ze szczególnym uwzględnieniem Regionalnego Centrum Narodów Zjednoczonych ds. Dyplomacji Prewencyjnej w Azji Środkowej (UNRCCA);

124. przyjmuje do wiadomości przyjęcie programu CADAP na lata 2014–2020; jest jednakże zaalarmowany rekordowymi uprawami opium i związanym z tym przemysłem z Afganistanu przez terytorium Azji Środkowej; zwraca się do ESDZ i Komisji o zajęcie się kwestią udziału przestępczości zorganizowanej oraz elit w przemyśle, a także negatywnymi skutkami tej działalności dla zdrowia publicznego w tym regionie;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

125. ponownie zaleca, aby BOMCA i CADAP zostały włączone do Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju, a nie do Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju;

126. wzywa UE do kontynuacji regionalnych programów wsparcia finansowanych z Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju i mających na celu zapobieganie konfliktom oraz budowanie pokoju, w tym propagowanie pojednania między społecznościami i grupami etnicznymi, a także wytyczenie granic w Azji Środkowej;

127. z zadowoleniem przyjmuje sponsorowany przez Szwajcarię i UNDP projekt współpracy transgranicznej na rzecz trwałego pokoju i rozwoju, którego celem jest stworzenie warunków bardziej sprzyjających trwałemu pokojowi i rozwojowi na obszarach transgranicznych między Kirgistanem i Tadżykistanem;

128. podkreśla rolę, jaką w zapobieganiu konfliktom w tym regionie odgrywa UNRCCA, mające od 2007 r. siedzibę w Aszhabadzie, oraz OBWE;

129. zwraca się do UE o udzielenie wsparcia inicjatywom UNRCCA oraz o skupienie się pod jego nadzorem na problemie dostępu do wody i na podjęciu dialogu między pięcioma państwami w celu rozwiązania problemu zanieczyszczenia transgranicznego;

130. zwraca się do Komisji o uwzględnienie niekorzystnego wpływu, jaki problem dostępu do zasobów wodnych mogłoby mieć na stabilność i bezpieczeństwo w Azji Środkowej, oraz o uważne monitorowanie rozwoju sytuacji;

131. z zaniepokojeniem zauważa, że w dorocznym raporcie USA w sprawie handlu ludźmi z 2015 r.⁽¹⁾ umieszczono Turkmenistan i Uzbekistan na „liście krajów pod obserwacją”, co oznacza, że w obu państwach liczba ofiar tego procederu wzrasta; wzywa unijnego koordynatora ds. zwalczania handlu ludźmi do wsparcia Turkmenistanu i Uzbekistanu w walce z tym zjawiskiem, uwłaczającym ludzkiej godności i często wiążącym się z nękaniami psychicznymi i brutalnym traktowaniem, które zatem należy wyeliminować; zwraca się do państw członkowskich o podkreślanie tej ważnej kwestii w kontaktach z tymi krajami;

132. podkreśla znaczenie współpracy między UE a krajami Azji Środkowej skupiającej się na zapobieganiu terroryzmowi i zwalczaniu tego zjawiska; jest głęboko zaniepokojony działalnością organizacji ekstremistycznej Państwo Islamskie (IS) w zakresie werbowania coraz większej liczby obywateli państw regionu Azji Środkowej, podróżujących na Bliski Wschód w celu podjęcia walki w szeregach IS, Frontu Obrony Ludności Lewantu i innych organizacji terrorystycznych lub ekstremistycznych lub w celu wsparcia tych organizacji w inny sposób, do czego po części skłania ich marginalizacja polityczna i marne perspektywy ekonomiczne; uznaje, że gdyby znaczna część zradykalizowanych obywateli państw Azji Środkowej powróciła do swoich krajów, może to zagrażać bezpieczeństwu i stabilności w całej Azji Środkowej, Afganistanie, Iranie, Rosji, Chinach i Indiach;

133. zachęca UE do rozwiązywania wraz z rządami państw Azji Środkowej wspólnego problemu, jakim jest werbowanie bojowników i zwolenników Państwa Islamskiego, przez koncentrowanie się na eliminacji błędów w dziedzinie polityki i administracji, np. propagowaniu wolności religijnej przy jednoczesnym zapewnieniu laickich konstytucji i przeglądzie dyskryminacyjnych ustaw i strategii, wdrażanie programów informacyjnych dla kobiet i mężczyzn, koncentrowanie się na miejscach pracy dla młodych ludzi będących w niekorzystnej sytuacji, nadawanie pierwszeństwa reformie dotyczącej utrzymywania porządku publicznego i zapewnienie lepszej koordynacji służb bezpieczeństwa, jak też wyciąganie wniosków z doświadczeń europejskich i azjatyckich w dziedzinie rehabilitowania i reintegracji radykalnych islamistów;

134. uważa, że współpraca międzynarodowa, w tym z Rosją i Chinami, jest niezbędna w działaniach wymierzonych przeciwko rosnącemu zagrożeniu radykalizacją islamską w Azji Środkowej; apeluje do wszystkich podmiotów międzynarodowych mających wpływ w tym regionie o zachęcanie państw Azji Środkowej do wspólnych wysiłków w celu lepszej koordynacji współpracy ich służb bezpieczeństwa, również w zakresie dzielenia się informacjami wywiadowczymi; podkreśla, że współpraca taka powinna być spójna z ich międzynarodowymi zobowiązaniami dotyczącymi praw człowieka;

⁽¹⁾ Opracowany przez Departament Stanu Stanów Zjednoczonych

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

135. wyraża swoje głębokie zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją w zakresie bezpieczeństwa w północnym Afganistanie i wpływem, jakie może ona mieć na stabilność polityczną i wojskową w tym regionie; z zadowoleniem przyjmuje postępy w zapewnianiu spójności między unijnymi strategiami wobec Afganistanu i Azji Środkowej; podkreśla jednak potrzebę ściślejszego powiązania strategii UE wobec Azji Środkowej z jej strategią wobec Afganistanu oraz dostosowania istniejących polityk do strategii dla Afganistanu na okres po 2014 r.; zachęca do włączenia Afganistanu do programów na rzecz stabilizacji i bezpieczeństwa prowadzonych w tym regionie; zachęca rządy państw Azji Środkowej do odegrania bardziej proaktywnej roli i zaangażowania się w szerszą współpracę w interesie stabilizacji w Afganistanie; podkreśla potrzebę regionalnej koordynacji strategii w zakresie bezpieczeństwa obywateli, zwalczania terroryzmu, imigracji i zwalczania handlu narkotykami;

136. wzywa Radę, Komisję i ESDZ do wysunięcia na pierwszy plan w ich stosunkach z państwami Azji Środkowej reformy sektora bezpieczeństwa, w tym lepszego finansowania i szkolenia, propagowania wolności religijnej na mocy laickich konstytucji, prewencyjnych aspektów zwalczania terroryzmu oraz wysiłków zmierzających do rehabilitacji byłych dżihadystów jako elementów ogólnej strategii dotyczącej wyzwania, jakim jest radykalny islamizm; ubolewa, że mimo pilnej potrzeby zreformowania sektora bezpieczeństwa w państwach Azji Środkowej Unia Europejska nie była w stanie włączyć tej kwestii do swojej strategii; w tym względzie z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w Kazachstanie jako punkt wyjścia do reformy na poziomie regionalnym; wzywa UE do opracowania specjalnych programów reformy sektora bezpieczeństwa dla Kirgistanu i ewentualnie Tadżykistanu, koncentrujących się na praworządności i standardach praw człowieka w wymiarze sprawiedliwości w sprawach karnych oraz na cywilnym utrzymywaniu porządku publicznego;

137. zauważa, że pięć państw Azji Środkowej nieprzerwanie wdraża strefę wolną od broni jądrowej w Azji Środkowej;

138. wzywa państwa członkowskie do bardziej jednolitej wykładni, stosowania i skrupulatnego przestrzegania ośmiu kryteriów określonych we wspólnym stanowisku UE z 2008 r. w sprawie kontroli wywozu uzbrojenia; w związku z tym wyraża zaniepokojenie próbami obejścia tego wspólnego stanowiska podejmowanymi przez niektóre europejskie przedsiębiorstwa w następstwie umów dwustronnych zawartych przez niektóre państwa członkowskie;

139. zwraca się do państw członkowskich o zaprzestanie eksportu gotowych systemów obserwacji niejawnej do państw tego regionu, jeśli istnieją wystarczające powody, by uznać, że systemy te zostałyby wykorzystane przeciwko dziennikarzom, politykom lub obrońcom praw człowieka; wzywa Komisję do dokonania przeglądu europejskiego systemu kontroli wywozu, aby nie dopuścić do tego, by systemy takie trafiały w niewłaściwe ręce;

Kwestie związane z poszczególnymi krajami

140. podkreśla, że w kolejnych punktach poświęconych poszczególnym krajom poruszono jedynie kwestie priorytetowe, wobec czego nie należy uznawać ich za wyczerpujące;

Kazachstan

141. podkreśla, że zacieśnione stosunki polityczne i gospodarcze powinny opierać się na wspólnych wartościach; zauważa, że Kazachstan jest pierwszym partnerem z Azji Środkowej, z którym UE wynegocjowała i podpisała poszerzoną umowę o partnerstwie i współpracy; po finalizacji tej umowy oczekuje aktywnego i konkretnego zaangażowania się Kazachstanu w reformy polityczne i demokratyczne, wynikające z jego zobowiązań międzynarodowych; uznaje „program 100 kroków” za próbę podjęcia pilnych reform w tym państwie;

142. podkreśla w związku z tym zalecenia PE w sprawie negocjacji na temat poszerzonej umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Kazachstanem z dnia 22 listopada 2012 r., które są istotnym warunkiem udzielenia przez Parlament zgody na zawarcie nowej poszerzonej umowy o partnerstwie i współpracy oraz przyszłej współpracy UE–Kazachstan;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

143. jest głęboko zaniepokojony pogarszającą się sytuacją w zakresie wolności środków przekazu, słowa, zrzeszania się i zgromadzeń; powtarza i podkreśla, że konkretne i wymierne postępy w realizacji reform politycznych są powiązane z postępaniem w negocjacjach w sprawie nowej poszerzonej umowy o partnerstwie i współpracy; wzywa Kazachstan do dołożenia wszelkich starań w celu dopilnowania, by jego ustawodawstwo było zgodne ze standardami Rady Europy oraz by gwarantowało pełne przestrzeganie podstawowych wolności bez samodzielnie narzuconych ograniczeń; wzywa władze Kazachstanu do podjęcia konkretnych i skutecznych działań w celu wdrożenia zaleceń specjalnego sprawozdawcy ONZ dotyczących wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się, które to zalecenie sformułowano w sprawozdaniu podsumowującym z wyjazdu do Kazachstanu w styczniu 2015 r.; zachęca w związku z tym Kazachstan do przeglądu i nowelizacji swojego nowego kodeksu karnego w zakresie przepisów dotyczących kar za zniesławienie, ponieważ naruszają one podstawowe wolności; wyraża głębokie zaniepokojenie ustawą o organizacjach nienastawionych na zysk, ponieważ podważa ona niezależność organizacji pozarządowych w Kazachstanie, a nawet zagraża ich istnieniu, i apeluje o przegląd tej ustawy;

144. przypomina Kazachstanowi o jego zobowiązaniach w ramach OBWE dotyczących reform demokratycznych i wzywa ten kraj do dopilnowania, by jego ambicje w polityce zagranicznej (członkostwo w Radzie Praw Człowieka ONZ w latach 2013–2015, rola gospodarza międzynarodowej wystawy EXPO w 2017 r. oraz kandydowanie do bycia niestałym członkiem Rady Bezpieczeństwa ONZ w latach 2017–2018) były współmierne do ważnych reform politycznych w kraju;

145. podkreśla, że zgodnie z wstępnymi wnioskami międzynarodowej misji obserwacyjnej OBWE/ ODIHR wysłanej na wybory z dnia 20 marca 2016 r. Kazachstan nadal nie spełnia większości kryteriów, jakie OBWE uznaje za niezbędne do przeprowadzenia demokratycznych wyborów, mimo odnotowania w tym zakresie pewnych postępów; zachęca władze Kazachstanu do przyjęcia niezbędnych środków w celu pełnego wdrożenia wszystkich zaleceń OBWE/ ODIHR;

146. apeluje o uwolnienie wszystkich więźniów politycznych, w tym lidera partii opozycyjnej Alga! Władimira Kozłowa;

147. uznaje pozytywną rolę odegraną przez Kazachstan, który w 2013 r. był gospodarzem i moderatorem negocjacji E3 +3 na temat irańskiego programu jądrowego, udział Kazachstanu w globalnych inicjatywach dotyczących ochrony fizycznej obiektów jądrowych i bezpieczeństwa jądrowego, w tym fakt, że w państwie tym będzie miał siedzibę międzynarodowy bank paliwa jądrowego prowadzony przez IAEA, który rozpocznie działalność w 2017 r., a także próbę odegrania przez Kazachstan roli mediatora w kryzysie między Rosją a Ukrainą, jak też świadczenie dobrych usług w konsultacjach między członkami opozycji syryjskiej;

148. wyraża zadowolenie z faktu, że w 2015 r. Kazachstan osiągnął ostatni etap ubiegania się o członkostwo w WTO;

Kirgistan

149. ubolewa nad regresem Kirgistanu – państwa, z którym UE wiązała największe nadzieje na realizację ambitnych celów związanych z demokracją;

150. pochwała postępy Kirgistanu, o których świadczą niedawne wybory parlamentarne; uznaje ich pokojowy przebieg i znacznie większą przejrzystość; z zadowoleniem przyjmuje ustalenia misji obserwacji wyborów OBWE dotyczące wyborów parlamentarnych w Kirgistanie w dniu 4 października 2015 r., w których zwrócono uwagę na szeroki wybór zaobserwowany głosującym i konkurencyjną kampanię wyborczą; wyraża jednak zaniepokojenie faktem, że obowiązkowa rejestracja danych biometrycznych jest warunkiem oddania głosu, co powoduje znaczne problemy z otwartością spisu wyborców; podkreśla, że konieczne są dalsze wysiłki na rzecz ustanowienia w pełni funkcjonującej demokracji parlamentarnej, mimo początkowych pozytywnych oznak dotyczących realizacji w Kirgistanie reform demokratycznych i przechodzenia na prawdziwie wielopartyjny system, ponieważ Kirgistan jest jednym z pierwszych krajów, w których UE zaangażowała się w wspieranie demokracji;

151. z zadowoleniem odnosi się do faktu odrzucenia przez Kirgistan projektu restrykcyjnej ustawy o obcych agentach oraz zwraca się do tego kraju o odrzucenie wszelkich oraz ustaw, w których dyskryminuje się osoby LGBTI i które są wymierzone przeciwko społeczeństwu obywatelskiemu;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

152. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie Kirgistanu do Rady Praw Człowieka ONZ na okres 2016–2018 i zwraca się do tego kraju o konstruktywne wykorzystanie zbliżającego się członkostwa w celu podjęcia kwestii praw człowieka;

153. wzywa Komisję/ ESDZ do pomocy Kirgistanowi w oddaniu sprawiedliwości ofiarom starć na tle etnicznym z 2010 r.;

Tadżykistan

154. wzywa Tadżykistan do przestrzegania jego międzynarodowych zobowiązań w zakresie praw człowieka oraz do ochrony wolności zgromadzeń i niezależności zawodów prawniczych; zwraca uwagę na problematyczną sytuację mediów po podpisaniu przez prezydenta nowych przepisów, zgodnie z którymi wszystkie informacje o wydarzeniach oficjalnych będą przekazywane za pośrednictwem państwowej agencji informacyjnej, co powoduje ograniczenie dostępu innych środków przekazu; wzywa Tadżykistan do odstąpienia od nadmiernej ingerencji w działalność organizacji pozarządowych oraz do niewdrażania niedawno przyjętego prawa o finansowaniu organizacji pozarządowych;

155. wyraża głębokie zaniepokojenie decyzją o zdelegalizowaniu Islamskiej Partii Odrodzenia Tadżykistanu w następstwie niepokojącego trendu mającego na celu wyeliminowanie prawowitych sił politycznych i tłumienie głosów krytycznych ze względów bezpieczeństwa; wzywa władze Tadżykistanu do wywiązania się z zobowiązań podjętych w ramach porozumienia pokojowego z 1997 r. i do podjęcia niezbędnych działań gwarantujących wolność słowa, pluralizm oraz wolne i otwarte środowisko polityczne;

156. przyjmuje do wiadomości wnioski misji obserwacji wyborów OBWE/ ODIHR z obserwacji wyborów parlamentarnych w Tadżykistanie w dniu 1 marca 2015 r., a mianowicie doniesienia, że wybory te „odbyły się w ograniczonej przestrzeni politycznej, a kandydatom nie zapewniono równych warunków”;

157. jest nadal zaniepokojony nieskutecznością pomocy rozwojowej UE w tym kraju; wzywa ESDZ/Komisję do wysunięcia na pierwszy plan programów służących zapobieganiu torturom w ośrodkach zatrzymań oraz programów na rzecz wolności mediów w Tadżykistanie;

158. z zadowoleniem przyjmuje przystąpienie Tadżykistanu do WTO w marcu 2013 r.;

Turkmenistan

159. podkreśla, że Turkmenistan jest stroną większości najważniejszych porozumień międzynarodowych, a zatem jest zobowiązany do przestrzegania i ochrony praw człowieka niezależnie od okoliczności; wyraża gotowość zwiększenia wsparcia unijnego w obszarze zasad demokracji i praw człowieka, zwłaszcza wykorzystując w pełni Europejski instrument na rzecz demokracji i praw człowieka (EIDHR) oraz inne środki w celu wspierania procesu reform w tym kraju;

160. ubolewa, że w okresie sprawozdawczym sytuacja dotycząca praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności praktycznie nie uległa zmianie, pomimo pewnych wysiłków legislacyjnych w dziedzinie politycznej, sądowniczej, gospodarczej, społecznej i edukacyjnej; uważa, że nowe prawodawstwo powinno zostać ocenione przez międzynarodowych ekspertów w świetle międzynarodowych zobowiązań dotyczących praw człowieka;

161. wzywa wiceprzewodniczącą/ wysoką przedstawiciel oraz Komisję do dialogu z władzami turkmeńskimi, wymagając od Turkmenistanu podjęcia konkretnych działań służących poprawie sytuacji w zakresie praw człowieka i praworządności, zgodnie z art. 21 TUE; wzywa ponadto do dalszego podnoszenia kwestii praw człowieka na wszystkich szczeblach, nie tylko w ramach toczącego się obecnie dialogu na temat praw człowieka; ponawia swój apel do ESDZ o jak najszybsze przekształcenie biura łącznikowego w Aszchabadzie w pełnoprawną delegaturę UE w Turkmenistanie, aby między innymi utrzymywać kontakty ze społeczeństwem obywatelskim i monitorować sytuację w zakresie praw człowieka;

162. zwraca uwagę na znaczenie stałego dialogu na temat praw człowieka, zwłaszcza w odniesieniu do wywierania ciągłej presji mającej doprowadzić do uwolnienia osób przetrzymywanych z powodów politycznych oraz do ujawnienia, co się stało z zaginionymi więźniami;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

163. uznaje, że wejście w życie umowy o partnerstwie i współpracy z Turkmenistanem pomogłoby rozwinąć pełen potencjał stosunków nawiązanych z tym krajem;

164. wzywa wiceprzewodniczącą/ wysoką przedstawiciel do przestrzegania porozumienia, jakie Parlament zawarł z jej poprzedniczką, w sprawie mechanizmu monitorującego umożliwiającego odpowiednie informowanie Parlamentu przez EZDZ o realizacji umowy o partnerstwie i współpracy po jej wejściu w życie;

165. z zadowoleniem przyjmuje niedawno wzmocnione stosunki Turkmenistan–UE w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; odnotowuje obecność tego kraju na Spotkaniu Przeglądowym poświęconym Wymiarowi Ludzkiemu OBWE w 2015 r. oraz oddelegowanie przedstawiciela wysokiego szczebla na 15. posiedzenie wspólnego komitetu na mocy umowy przejściowej w sprawie handlu w październiku 2015 r.;

166. wzywa Turkmenistan do zaprzestania trwającej w tym kraju kampanii usuwania anten satelitarnych i blokowania dostępu do niektórych stron internetowych oraz do zaprzestania zastraszania i nękania niezależnych dziennikarzy i działaczy społeczeństwa obywatelskiego;

Uzbekistan

167. ubolewa, że starania UE nie doprowadziły do faktycznej demokratyzacji w Uzbekistanie i ponownie wyraża nadzieję, że UE będzie aktywnie dążyła do realizacji tego celu w tym kraju; zauważa odmowę podjęcia znaczących reform przez rząd Uzbekistanu; zachęca wysoką przedstawiciel/ wiceprzewodniczącą do opracowania opartej na podejściu krytycznym, konstruktywnej, warunkowej i spójnej polityki europejskiej wobec Uzbekistanu;

168. ubolewa nad systematycznym i rutynowym łamaniem podstawowych praw i wolności pomimo przyjęcia udoskonalonych przepisów w tej dziedzinie i ratyfikacji międzynarodowych dokumentów dotyczących praw człowieka; wzywa władze Uzbekistanu do poczynienia znaczących kroków w celu kompleksowego rozwiązania tych problemów i skutecznego wdrożenia wszystkich zaleceń specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. tortur, Komitetu przeciwko Torturom i Komitetu Praw Człowieka;

169. domaga się, by władze Uzbekistanu uwolniły wszystkie osoby, które przetrzymuje się w więzieniu wskutek pokojowego korzystania przez nie z wolności słowa, zrzeszania się i zgromadzeń, oraz podkreśla potrzebę zapobiegania przypadkom tortur w więzieniach i wszczynania dochodzeń w tych sprawach; wyraża zaniepokojenie w związku z arbitralnym wydłużaniem okresu pozbawienia wolności; wzywa władze Uzbekistanu do umożliwienia swobodnej działalności niezależnym organizacjom pozarządowym zajmującym się prawami człowieka;

170. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że kraj ten poczynił pewne postępy w zakresie likwidacji pracy dzieci, a w szczególności pozytywnie postrzega rządowy zakaz pracy dzieci; przypomina, jak ważne jest niezależne i obiektywne monitorowanie przestrzegania tego zakazu; ponownie stwierdza, że konieczna jest eliminacja korzystania z pracy przymusowej podczas corocznych zbiorów bawełny, a jednocześnie zachęca rząd do podejmowania dalszych zobowiązań do kontynuowania konkretnych działań, takich jak np. plan działania w celu eliminacji pracy przymusowej w myśl zaleceń MOP i Banku Światowego;

171. przypomina, że Parlament postanowił nie rozpatrywać udzielenia zgody na zawarcie protokołu do umowy UE–Uzbekistan o partnerstwie i współpracy rozszerzającego postanowienia tej umowy na dwustronny handel wyrobami włókienniczymi, dopóki nie zostanie potwierdzone, że wdrożono konkretne reformy, które przyniosły istotne skutki polegające również na tym, że oprócz działań dotyczących eliminacji pracy dzieci w Uzbekistanie podejmowane są faktycznie działania zmierzające również do wyeliminowania praktyki pracy przymusowej;

172. jest w związku z tym zdania, że pewna część dawnej unijnej pomocy rozwojowej dla Uzbekistanu, w tym przeznaczanej na budowanie zdolności krajowego parlamentu, została źle ukierunkowana i pomoc należy przekierować do bardziej istotnych sektorów, takich jak rozwój obszarów wiejskich czy zarządzanie środowiskiem i gospodarka wodna;

Środa, 13 kwietnia 2016 r.

173. wyraża głębokie zaniepokojenie działaniami Islamskiego Ruchu Uzbekistanu, który zadeklarował lojalność wobec Państwa Islamskiego w sierpniu 2015 r. i rekrutuje tysiące dżihadystów w Azji Środkowej;

o

o o

174. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, ESDZ, specjalnemu przedstawicielowi Unii Europejskiej w Azji Środkowej, a także rządowi i parlamentowi Kazachstanu, Kirgistanu, Tadżykistanu, Turkmenistanu i Uzbekistanu.
